

JIRÁSKŮV HRONOV

Pestrá paleta činnosti

Jiráskův Hronov je skvelou príležitosťou predstaviť svetu starostlivosť nášho socialistického štátu o rozvoj záujmovej umeleckej činnosti a v našom prípade najmä amatérskoho divadelníctva. Jednou z foriem je aj informácia, ktorú tu v Hronove získajú zahraniční hostia. V č. 4 nášho zpravodajcu sme predstavili všetkých zahraničných účastníkov z desiatich krajín. Pri príležitosti oficiálneho privítania zahraničných účastníkov na 48. JH získali hostia aj prehľad o činnosti a pôsobení Osvetového ústavu, ktorý po stránke organizačnej a metodologickej zabezpečuje v SSR neustály rast početnej rodiny slovenských ochotníckych divadelných súborov. Alena Štefková, vedúca divadelného oddelenia Osvetového ústavu informovala zahraničných hostí o ucelenom systéme metodologickej starostlivosti, o kategorizácii súborov (ide o súbory základnej, pokročilej a vyspelej kategórie, ako aj detské súbory), o systéme regionálnych i celoslovenských prehliadok, o poradenskej službe, formách školenia i edičnej činnosti.

-p-

Soubor z Bulharské lidové republiky, Dělnické divadlo satiry z Burgasu, které bude v programu 48. Jiráskova Hronova účinkovat jako host celostátní přehlídky amatérských divadelních souborů, má na čtyřicet členů — v těchto dnech, bezprostředně po příjezdu do Hronova, vyjíždějí naši hosté do okolí, seznamují se s kulturními a historickými památkami i přírodními krásami Náchodska. A třebaže se změnilo počasí, jistě si bulharští hosté přinesou krásné dojmy i z návštěvy hlavního města Prahy, stejně jako z hronovské divadelní přehlídky.

Nastudování textu Jordana Radičkova Tanec pro okariny a basu, které je zařazeno v sobotním programu Jiráskova Hronova, jistě zaujme diváky, snad také proto, že literární a dramatické dílo bulharského prozaika a dramatika J. Radičkova je u nás dosti známé a v programu JH se objevuje už potřetí. V prvním případě zde byla uvedena (mimo program) adaptace jeho prózy Cirkulárka a měli jsme příležitost sledovat na JH i brněnské nastudování Radičkovy hry Januáři, pod názvem Sníh se smál, až padal.

Včera navštívili Jiráskův Hronov, představení hry H. Ibsena Peer Gynt v nastudování Malého divadla v Ústí nad Labem, vzácní hosté, delegace krajského výboru KSČ v Hradci Králové v čele s tajemníkem pro ideologickou práci soudruh V. Šípkem, představení navštívil také s. K. Hrádecký z KV KSČ a soudruh O. Enge, šéfredaktor deníku Pochodeň.

Účast představitelů stranických a státních orgánů na jednotlivých přehlídkových dnech je vyjádřením zájmu a podpory amatérskému divadlu a zájmové umělecké činnosti.

Claus Hubalek: Hodina Antigony — z dnešního představení souboru Říčan

6'78

Jeden z členov tohtoročnej hronovskej poroty je dr. Anton Kret, CSc. Už z titulu jeho profesie — je dramaturgom Slovenského národného divadla — vyplýva, že by účastníkom Jiráskovho Hronova mohol poskytnúť niekoľko užitočných tipov, keď budú uvažovať o výbere nového titulu pre nadchádzajúcu sezónu. Tu je jeho odpoveď:

— Nové hry — pôvodné či preložené — sú repertoárovou

MÁME ČO HRAŤ?

potravou divadla a divadlo či amatérsky súbor bez nich nemôže existovať. Najmä pôvodné texty oživujú pulz divadla a svedčia o jeho životaschopnosti. Naším súborom pribudnú do repertoáru dve nové pôvodné slovenské diela: najnovšia hra Jána Soloviča Pozor na anjela a hra Mikuláša Kočana Kolotoč. Do rúk dramaturgav dostáva sa preklad na Slovensku ešte nehranej Ostrovského komédie Na rušnom mieste, dramatisácia Leskovovej poviedky Blcha nazvaná Tulský zázrak (autormi dramatisácie sú Konstantinov a Rucer, hudbu zložil Dimitriev). V záverečnej fáze je už vydanie prekladu Majakovského Mysterie — buffa a nedávno vyšla dramatisácia Redovej knižky reportáží nazvaná Desat dní, ktoré otriasli svetom. Slovenská literárna agentúra vydala tiež niekoľko novínok, z dramatickej tvorby socialistických krajín, ale aj nové preklady z odkazu svetovej klasiky — o tých však čitateľov spravodajcu iste poinformuje Milan Žarnovický, zástupca LITY. Na záver by som chcel iba pripomenúť vydanie nového prekladu Shakespearovej tragédie Othello (autorom prekladu je J. Kot.), ktorú v závere minulej sezóny uviedla činohra SND v réžii P. Haspru.

CLAUS HUBALEK

Západonemecký autor Claus Hubalek se narodil v roce 1926. Po maturitě, působnosti v armádě, válečném zajetí a činnosti nakladatelského redaktora stal se v roce 1949 dramaturgem divadla Berliner Ensemble. Pracoval zde do roku 1952, kdy se stal sobodným spisovatelem. Mimo jiné vydal sbírku novel pod názvem Naše mladá léta (1946), krátký román Skleněné oko (1948), napsal několik rozhlasových a televizních her, věnoval se i filmové scénaristice. Jeho první divadelní hra Hejtman a jeho hrdina byla odměněna cenou Gerhartha Hauptmanna a Cenou německých dramatiků. Hra zaujala natolik, že byla později dokonce zfilmována. Z dalšího Hubalkova díla jmenujme hry Žádné pasti liškám, Pevnost a především Hodina Antigony, kterou autor napsal v r. 1960 a v níž antigonovské téma si-

HENRIK IBSEN: PEER GYNT

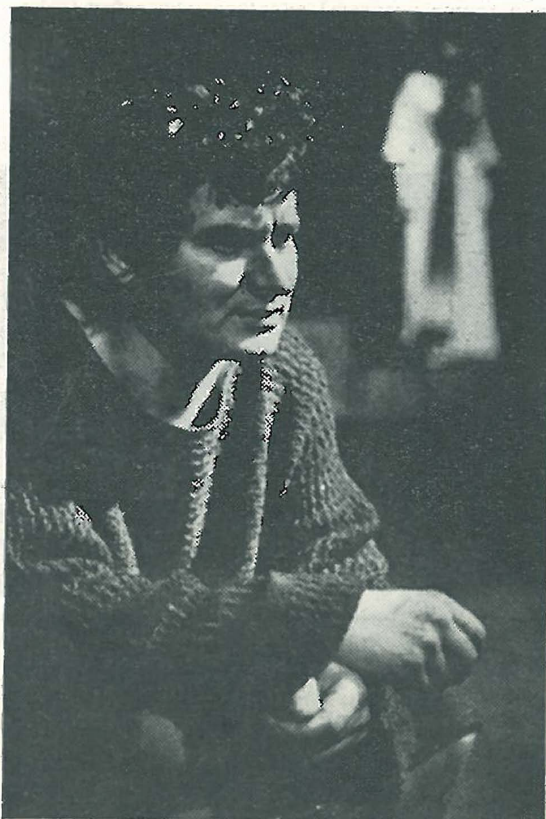
Ústřední porota hodnotí

Ibsenův Peer Gynt patří k velkým básnickým dílům světové klasiky. Mnohokrát se k němu divadelníci vraceli, mnohokrát se s ním potýkali a sváděli bitvu o to, aby jej tlumočili svému divákovi. Jestliže si Malé divadlo, divadelní soubor ZK ROH Severočeských tukových závodů v Ústí nad Labem zvolilo tento text, postavilo před sebe věru úkol nemalý a nelehký. A jestliže publikum odpoledního představení přijalo výsledek skandovaným potleskem, potom je to důkaz o tom, že tento nemalý a nelehký úkol byl zvládnut více než úspěšně.

Soubor Malého divadla vládne dokonale především jedním výrazovým prostředkem: jazykem. Jeho slovo je plastické, klenuté ve vznošném oblouku, útočící směrem slova i intonací na divákovu vnímání. A sem, k tomuto prostředku se soustřeďují i všechny další složky představení, podpiřají jej a v souzvuku s ním vytvářejí účinný a nikdy nepolevující tlak na diváka. Z jistého hlediska lze říci, že soubor Malého divadla představuje v tomto duchu a v tomto směru, nejenom v této chvíli, jeden ze špičkových souborů současného amatérského divadla, ale že pokud jde o svůj styl a své zaměření, reprezentuje Gynt nepochybně typ amatérského projevu, který není tak častý a tak zhusta se vyskytující.

A díky těmto přednostem, díky nepochybnému zázemí dlouholeté práce, díky soustředěné a přesné práci celého ansámblu podařilo se tak vytvořit představení, jež k divákovi nejenom dochází přes rampu se silným dopadem, ale i představení, které nachází humanistický smysl tragicky zmařeného a marně prožitého života titulního hrdiny a přináší tak nesmírně cenné a inspirativní myšlenky a city zušlechťující a harmonizující jednotlivce ve vztahu a odpovědnosti k sobě samému i k celé společnosti.

★

tuoval do konkrétních soudobých společenských poměrů v NSR a zpracoval v silnou apelaci proti zotročující a protihumanistické moci.

Diskusné kluby

Diskusný klub číslo 1, iste aj vďaka pritažlivej forme, akú do neho dokáže vniesť osobnosť doc. Císařa, bol včera na najvyššiu únosnú mieru preľudnený. Účastníci diskusných klubov v tejto miestnosti asi očakávajú nejakú senzáciu. Nič také sa však včera nekonalo. Iba kráľ Deramo, prevtelený do jeleňa, dostal vo forme niekoľkých, trochu expresívnych diskusných príspevkov, o nejakú tú ránu navyše. Ale to je predsa osud a údel každého predstavenia, ktoré príde do Hronova a z tohto titulu očakáva sa od neho maximum. Bolo konečne správne, keď sa diskusia začala uberať jedine múdrou cestou: hľadaním odpovede na otázku, aké by malo byť to maximálne dobré amatérske divadlo dnes? — Na túto tému padlo niekoľko zaujímavých postrehov. Hovorilo sa napríklad o tom, že režisérizmus za každú cenu v modernom divadle už dožijava. Od divadla dnes, v čase rozvinutých masmédií, očakáva sa čosi nezastupiteľné, neopakovateľné — a to sa môže dosiahnuť jedine cez herca. — Iste je správne učiť sa na výdobytkoch avantgardy a nezaškodiť zavše ani opáť sa možnosťami deštrukcie klasickej divadelnej formy. Herca ako vrchol a zavŕšenie syntézy však obísť nemožno. Na margo predstavenia Kráľ jeleňom dobre padlo počuť jednoduchú, ale výstižnú myšlienku doc. Císařa: pomaly ma už viac začína zaujímať o čom to predstavenie je a nie ako je urobené. — Tu kdesi leží aj ten kameň, o ktorý zakopol hrádocký jeleň.

-p-

★

Pri hodnotení inscenace Volodinovy hry Dulcinea z Tobosy priznávali účastníci diskusného klubu č. 1, že je hra síce okouzľivá, ale nevyvolala v nich nezbytné napätie. Dr. Kret v diskusi zdôraznil, že text hry je síce básnicky úchvatný, s niekoľkoma filozofickými a príbehovými rovinami, ale práve na tieto bohatosti ztroskotál nejen soubor z České Třebové, ale i režisér O. Jefremov pri jeho inscenaci v MCHATU. Bohatství filozofických a dějových rovin nedovoluje totiž zjednodušiť výklad natolik, aby vzniklo jednoduché, ale přitom citově působivé představení. Dr. Kret ocenil, že představení působilo nspirativně a nutilo k úvaze, současně však vyvolávalo pocit jistého neuspokojení, který diváci pocítovali, třebaže jej nedokázali přesněji vyjádřit.

-f-

Diskusní kluby

Snad ze školních let přetrvál u mnohých dospělých a jinak odvážných lidí zvyk obsazovat lavice ve třídě odzadu: vzadu se lépe opisuje a lépe ruší. V diskusním klubu č. 3, který pracuje pod vedením dr. V. Štefka a K. Dittlera, nikdo — jak se později ukázalo — opisovat ani vyrušovat nemíní, i když množství jednotlivců usazených v zadní polovině třídy poněkud převažovalo. Na přátelský kontakt členů poroty s účastníky diskuse a oboustrannou snahu o tvůrčí hodnotící přístup však tato skutečnost devastující účinky neměla.

Nejprve se hovořilo o inscenaci Gozziho hry Král jelenem, nastudované souborem z Lipovského Hrádku. Po počátečních diskusních příspěvcích, zaměřených především na libé či nelibé působení a opodstatněnost či neopodstatněnost — ovšem v individuální rovině citové — zvolených inscenačních prostředků, po úvahách, kudy a kam se naše divadlo ubírá, dostali všichni od dr. Štefka malou, ale závažnou lekci: snažíme se teoretizovat a zobecňovat, ale nejsme schopni analyzovat jednu inscenaci. Je třeba představení popsat a charakterizovat, pouhá klasifikace je jinak povrchní a nefunkční. — Že důkladná analýza není snadná, ale rozhodně správná a nutná cesta, o tom se všichni přesvědčili v dalším průběhu diskuse, v němž se oba vedoucí společně snažili přivést přítomné k logickému odhalování mýtu, od rozboru textu a žánrového zařazení hry, přes skutečnost, zda byla sdělena hlavní myšlenka — jak snadno člověk může ztratit svoji podobu — až k formě tohoto sdělení, k analýze jejich jednotlivých projevů a teprve posléze k jejich klasifikaci a ke klasifikaci celku.

Podobně tomu bylo i u hodnocení inscenace Volodinovy hry Dulcinea z Tobosy v provedení souboru z České Třebové. Ze základního problému, vyrůstajícího z literární hodnoty, ale jevištně těžko realizovatelného textu vyrostla diskuse o možných tématech výpovědi českořebovské inscenace. Protože i když šlo o inscenaci se zajímavými invenčními nápady, smyslem pro vtip, gag i jevištní poetiku, nevznikl celek ve své výpovědi dostatečně ucelený a zřetelný: dílčí témata se nepodílejí na budování generální linie.

Obě inscenace o nichž se hovořilo dlouho a zaujatě, jsou rozhodně ambiciózní a sympatické svým hledačským úsilím. Protože hledání je základem vývoje.

-aga-

Zítřejší se divákům 48. JH představí DS OOS Trenčín s inscenací hry I. Štoka Božská komédia.

Zítřejší je volný den

Není třeba nijak zvlášť zdůrazňovat, že jeden den z celého hronovského týdne má každý vyhrazen sám pro sebe nebo pro nejbližší přátele, takže zůstane čas snad jen na divadelní představení či nějakou úvahu nad volbou denního programu. Kruh přátel Jiráskova Hronova připravuje pro své členy pěkný výlet, zahraniční hosté navštíví novou expozici Muzea bratří Čapků ve Svatoňovicích a také většina ostatních, mezi nimi i organizátoři letošního ročníku přehlídky, najdou čas k malému oddechu před nástupem do druhé poloviny letošního 48. Jiráskova Hronova. Čeká nás v něm ještě několik zajímavých střetnutí s představeními souborů z Trenčína, Prahy, bulharského Burgasu a Karolinky, která uzavřou letošní ročník Jiráskova Hronova, neobvykle bohatý z hlediska rozmanitých diskusí nejen o tom, co jsme viděli z hlediska, ale také o tom, jak budou asi vypadat ročníky další — a k tomu je zcela jistě zapotřebí stejného zaujetí, jakého jsme svědky po celý týden v Hronově, na nejrůznějších místech, ať na krajevých setkáních členů amatérských divadelních souborů, v průběhu Scénografické školy Svazu českých divadelních ochotníků, na půdě diskusních klubů s tradičně vysokou úrovní vyslovaných stanovisek a názorů usměrňovaných členy ústřední poroty k otázkám nejpodstatnějším.

A jestliže budeme prožívat volný den přehlídky i s těmito myšlenkami, je zřejmé, že si je odneseme i z Hronova, do souborů, do vlastní konkrétní práce.

Být „školákem“ Scénografické školy SČDO není jen tak! — Jestliže si to posluchači uvědomují během roku na seminářích konaných v Praze, tím intenzivněji to pocítují v Hronově při závěrečném semináři ročníku. Cožpak o to, program semináře vypadal dost nevinně: sobota 5. 8.: zahájení semináře, písemné testy, večerní představení

neděle 6. 8.: dopoledne - praktické cvičení v divadle v Polici nad Metují

Povzbudivý výsledek

odpoledne - hodnocení vypracovaných návrhů večer - představení, rozbor a hodnocení všech zhlédnutých představení pondělí 7. 8.: závěrečné pohovory, individuální konzultace o návrzích, oficiální závěr 2. ročníku školy.

Ale jak už to tak bývá, skutečnost se výrazně lišila od plánu. Dnes, kdy již seminář skončil, můžeme konstatovat, že posluchači nejen beze zbytku splnili všechny požadavky, které na ně byly vzneseny (samozřejmě s určitou přirozenou diferenciací ve výsledcích práce), ale také osvědčili nesmírnou píli a obětavost — a ještě něco, obdivuhodnou „trvanlivost“. — Oddechové časy se proti předpokladům náramně zkrátily, doba seminární činnosti naopak enormně vzrostla. A tak by se jen s malou nadsázkou dalo ří-

(Pokrač. na str. 4)

■ Zahraniční hosté festivalu se projeví velmi solidárně: poskytli část své pojízdné střechy nad hlavou četným divadelníkům, kteří se krčili po českobudějovickém představení v chodbě hostince ve Dřevíči a snažili se telepaticky způsobit změnu převodného počasu, aby bez úhony dorazili do Hronova. Navíc předcházející výpadek proudu v celém okolí Hronova a tedy i ve Dřevíči měl patrný vliv na intenzitu temperamentních projevů delegátů: autobus se změnil v mno-

KALEIDOSKOP JH

hajazyčný pojízdný music-box. Leckterá vznešená kavárna by zbledla závistí.

■ Ako prežiť výpadek elektrického prúdu počas divadelného predstavenia? Jednu z možností ponúkol včera počas vynútenej pauzy pri Irkutskom príbehu v Dřevíči istý účastník Klubu mladých: celkom príjemne pobavil čakateľov na svetlo diálogmi z filmu Jáchyme, hoď ho do stroje. A v sále našiel vďačných poslucháčov. Tak teda čo robíš pre prípad vypnutia prúdu? Dopredu sa naučíš niekoľko filmových scénárov! Pretože včera večer by jeden film na vynútenú svetelnú pauzu nestačil. Pohotoví amatéri z Českých Budějovic prehradzovali potom riekou Angaru neďaleko Irkutska pri sviečkach, privezených pre túto príležitosť až z Hronova.

■ Ani proudu dešť, tma, zkrátka počasí mimoriadne nepříznivé, neovlivnily dobrou náladu návštěvníků 48. Jiráskova Hronova — počasí naráz zcela proměněné naopak rozprúdilo vůli k diskusi, ať už cestou do Dřevíče na představení Českobudějovických nebo o přestávkách večerního představení v Jiráskově divadle.

■ Především v noci přijel do Hronova divadelní soubor Dělnické divadlo satiry z Burgasu v BLR, který v sobotu vystoupí v Jiráskově divadle s nastudováním předlohy Jordana Radičkova Tanec pro okariny a basu. Víťame bulharské hosty na 48. Jiráskově Hronově a přejeme jim příjemný pobyt na přehlídce.

■ V pozdních nočních, přesněji časných ranních hodinách se nám podařilo úder po úderu (na psacích strojích) postupně dokončovat 6. číslo Zpravodaje. Potom už světlo svítilo v celém městě. Snad bude v příštích dnech počasí milosrdnější především k divadelním souborům, technikům a divákům a také k nám.

JIRÁSKOV HRONOV, zpravodaj Celostátní přehlídky amatérských divadelních souborů — číslo 6. 1978. — Redakce: M. Marek, M. Polák, A. Gasparičová. — Vydává Přípravný výbor 48. Jiráskova Hronova — Vytiskly Východočeské tiskárny, provoz 13, Hronov. — 9. srpna 1978. Cena 1.— Kčs. Povoleno VČKNV č. 183/kult./78/a.

DNES a ZÍTRA

DNES

- 16.30 hod. Jiráskovo divadlo
C. Hubalek:
HODINA ANTIGONY
DS TYL OB Říčany
- 16.30 hod. KO-5 JKP Police n. Met.
Jiráskovy sady - pódium
- 18.30 hod. Uvítání DS pri Okresnom osvetovom stredisku v Trenčíně
Patronát: Vedení pod. a ZV ROH Raž Náchod
- 19.30 hod. Jiráskovo divadlo
C. Hubalek:
HODINA ANTIGONY
DS TYL OB Říčany
- 20.00 hod. Filmové představení
Slaměný klobouk
Jiráskovy sady - pódium
- 21.00 hod. Společenský večer — ZK Slávie
- 22.00 hod. Beseda se souborem a rozloučení
OU ČSSD
- 22.00 hod. Zasedání poroty — OU ČSSD

ZÍTRA

- 8.00 hod. Přípravný výbor — Klub JD
- 9.00 hod. Výlet pro členy KPJH — sraz u JD
- 16.30 hod. Jiráskovo divadlo
Izidor Štok:
BOŽSKÁ KOMÉDIA
DS pri Okresnom osvetovom stredisku v Trenčíně
- 16.30 hod. Dechový orchestr SZK Tepna Náchod
Jiráskovy sady - pódium
- 18.00 hod. Jiráskovo divadlo
Uvítání DS Klubu pracujících Karolinka, okres Vsetín
Patronát: Vedení podniku a PV ROH Kovopol Police n. Met.
- 19.30 hod. Jiráskovo divadlo
Izidor Štok:
BOŽSKÁ KOMÉDIA
DS pri Okresnom osvetovom stredisku v Trenčíně
- 20.00 hod. U Korců
Z. Pospíšil - M. Štědroň:
BALADA PRO BANDITU
Divadlo Lucerna Kulturního domu hlavního města Prahy
- 20.00 hod. Filmové představení
Král Lear
Jiráskovy sady - pódium
- 21.00 hod. Společenský večer — ZK Slávie

Z. Pospíšil: Balada pro banditu. — z představení divadla Lucerna Praha, které bude uvedeno zítra v rámci Klubu mladých divadelníků.

[Pokrač. ze str. 3]

ci, že to vlastně bylo osmačtyřicet hodin nonstop výuky. Takovou záprež mohou vydržet ovšem jen nadšenci mladí na duchu [posluchačem školy je také přítel Koula, který letos oslavil sedmdesátku], pokud jsou jim partnery lektori se smyslem jak pro plnění povinností, tak pro humor.

Jsmo velice rádi, že hodnocení pracovních výsledků 2.

Povzbudivý výsledek

ročníku školy a hronovského semináře zvláště, může být jednoznačně kladné. Stejně potěšitelné je, že je možno konstatovat: Scénografická škola SČDO zformovala kolektiv lidí, kteří jsou ochotni a schopni podstoupit nepředstavitelnou námahu a vynaložit nesmírnou energii — a ještě se přitom od srdce zasmát.

Je jisté, že se na tomto zdárném výsledku vedle kvalitních lektorů a pečlivých členů scénografické komise ÚV SČDO podílí i celá řada lidí zdánlivě nezúčastněných, ať už PV 48. JH tím, že škole poskytl prostory, nebo ZK MAJ tím, že posluchačům zajistil noclehy a vstupenky; jistě je mnoho dalších, o nichž ani nevíme. Všem srdečně děkujeme.

Také druhý ročník školy tedy potvrdil správnost myšlenky, kterou Svaz českých divadelních ochotníků za výrazné podpory ministerstva kultury ČSR realizuje. Věříme, že třetí ročník, kterým škola skončí, bude mít na 49. JH stejně zdařilý závěr jako byl ten letošní.

Dr. Milan Kyška
předseda ÚV SČDO